

## DUM č. 10 v sadě

### 9. Zsv-1 Opakování k maturitě ze ZSV

Autor: Zdeňka Vašíňová

Datum: 26.05.2014

Ročník: maturitní ročníky

Anotace DUMu: Studijní materiál v podobě pracovních listů je určen studentům maturitních ročníků. Cílem je zopakovat s maturanty základní pojmy, které se týkají moderní filozofie 20. století.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**MODERNÍ FILOZOFICKÉ PROUDY 20. STOLETÍ**  
**pragmatismus, novopozitivismus, fenomenologie,**  
**existencialismus, strukturalismus, postmoderna**

**Úkol č. I: Určete podle následujících charakteristik, o které moderní proudy 20. století se jedná:**

Charakteristika	Proud
Je to filozofický směr, který vychází z toho, že člověk je bytost, která vždy nejprve je, a potom se stává něčím.	
Je to filosofický směr, který staví do popředí lidské jednání, praxi. Z ní každé myšlení vychází a k ní zase směřuje. Myšlenky se ověřují tím, zda jsou prospěšné, a pravdivá tvrzení jsou ta, která se osvědčila.	
Je filosofický směr, který je založen na vědeckosti. Základními prvky tohoto učení jsou empirismus (přesvědčení o původu veškerého poznání ve smyslové zkušenosti) a racionalismus resp. scientismus (formální logika a matematika, nezpochybitelné deduktivní odvozování).	
Je to metodologický přístup zkoumání, který se projevuje v různých vědách (např. lingvistika, sociologie aj.) Podle tohoto směru existuje každé jsoucno jako součást nějaké struktury.	
Je to filozofická teorie, která se staví proti vnějškovému popisu skutečnosti a snaží se zkoumáním jednotlivých jevů dojít k jejich podstatám.	

**Úkol č. II: Určete, do kterého filozofického proudu 20. století patří následující filozofové:**

Ludwig Wittgenstein, Ferdinand de Saussure, Martin Heidegger, Charles Peirce,  
Max Scheler, Michel Foucault, Edmund Husserl, William James, Rudolf Carnap, Karl Jaspers

Pragmatismus	Novopozitivismus	Fenomenologie	Existencialismus	Strukturalismus

**Úkol č. III: Vysvětlete pojem postmoderna a uveďte její hlavní představitele:**

**Úkol č. IV: Jan Patočka patří k největším českým filozofům 20. století. Do tabulky doplňte správné odpovědi:**

Otázka	Odpověď
Do které filozofické teorie 20. století patří?	
Kdo byli jeho učitelé?	
Které občanské iniciativy byl prvním signatářem a mluvčím?	
Znáte některá díla Jana Patočky?	

**Úkol č. V: Kterými 3 základními pohyby podle Patočky prochází lidská existence?**

**Úkol č. VI: Dopište jméno filozofa 20. století:**

1. Rozdíl mezi vědeckým a předvědeckým (mýtickým) myšlením.....
2. Jeho první práce jsou věnovány duševní nemoci, kterou považuje za výsledek represivních tlaků společenských institucí na jedince.....
3. Napsal dílo Postmoderní situace, zavádí pojem metavyprávění (metapříběh).....
4. Návrat k přirozenému světu (Lebenswelt), eidetická redukce.....
5. Dva hlavní představitelé tzv. Vídeňského kruhu.....
6. Mýtus o Sisyfovi, Cizinec.....
7. Autentické a neautentické bytí, Dasein.....
8. Nobelova cena za literaturu, Existencialismus je humanismus.....

**Úkol č. VII: Z přesmyček utvořte typické pojmy spojené s filozofií 20. století:**

1. ADITURSBA
2. TACINO
3. LIPURATAL
4. KURTSATUR
5. MOFÉNEN
6. KÝRITICK SUMALINOSCIRA

**Zdroje:**

*DVOŘÁK, J. a kol. Od maturuj ze společenských věd. Brno: DIDACTIS, 2009.*

*ISBN 978-80-7358-122-0.*

*DUROZOI, G., ROUSSEL, A. Filozofický slovník. Praha: EWA Edition, 1994.*

*ISBN 80-85764-07-5.*

*HEJDUK, J. Občanský a společenskovědní základ – filosofie. Kralice na Hané: Computer*

*Media, 2011. ISBN: 978-80-7402-087-2.*

*<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pragmatismus>*

*<http://cs.wikipedia.org/wiki/Novopozitivismus>*

*[http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan\\_Pato%C4%8Dka](http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Pato%C4%8Dka)*

**Řešení úkolů:**

*získají pedagogové na adrese [vasinova@gml.cz](mailto:vasinova@gml.cz)*